

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्राविधिक सेवा, ए.फा.स. समूह, प्रवन्धक नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : - लिखित परीक्षा					पूर्णाङ्क :- २००	
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	व्यवस्थापन तथा कानून	100	40	विषयगत	६ प्रश्न X १० अङ्क = ६० अङ्क	३ घण्टा
					२ प्रश्न X २० अङ्क = ४० अङ्क (समस्या समाधान)	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	100	40	विषयगत	६ प्रश्न X १० अङ्क = ६० अङ्क	३ घण्टा
					२ प्रश्न X २० अङ्क = ४० अङ्क (समस्या समाधान)	
२. द्वितीय चरण : - अन्तर्वार्ता					पूर्णाङ्क :- ३०	
विषय		पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		
अन्तर्वार्ता		30	-	मौखिक		

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७४/१०/२८

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्राविधिक सेवा, ए.फा.स. समूह, प्रवन्धक नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- व्यवस्थापन तथा कानून

खण्ड क - (५० अङ्क)

1. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- 1.1 सार्वजनिक व्यवस्थापन : परिचय, कार्यक्षेत्र, नवीनतम अवधारणा, विद्यमान चुनौती तथा समाधानका उपायहरू
- 1.2 प्रशासनिक विधिहरू (कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, कार्य मूल्याङ्कन, कार्य विस्तृतिकरण, कार्य ढाँचा, संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धति, व्यवस्थापकीय परीक्षण)
- 1.3 संगठनको परिचय, स्वरूप, सिद्धान्त तथा संगठन गठनका आधारहरू
- 1.4 संगठनका केही प्रमुख पक्षहरू: संगठनात्मक व्यवहार, समूह गतिशिलता र समूहगत कार्य
- 1.5 संगठनमा संचार, समन्वय, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकनको महत्व
- 1.6 व्यवस्थापनको अवधारणा, प्रकार र आधारभूत सिद्धान्तहरू
- 1.7 कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरू
- 1.8 व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरू
- 1.9 मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- 1.10 व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, अधिकार प्रत्यायोजन, निर्णय प्रक्रिया र नेतृत्व
- 1.11 व्यवस्थापनका केही प्रमुख पक्षहरू : कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, प्रकोप व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, गुनासो व्यवस्थापन, श्रमिक संगठन (Trade Union) र सामुहिक सौदावाजी (Collective Bargaining), सम्पूर्ण गुण व्यवस्थापन (Total Quality Management)
- 1.12 वार्ता तथा संझौता सम्बन्धी सैद्धान्तिक र व्यावहारिक ज्ञान
- 1.13 व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र संगठनमा महत्व
- 1.14 सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन प्रशासनको भूमिका
- 1.15 योजनाको परिचय, तर्जुमाका चरणहरू र नेपालमा आवधिक योजना वारे सामान्य जानकारी
- 1.16 सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- 1.17 सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सार्वजनिक सेवा वडापत्र
- 1.18 विश्व व्यापीकरण, उदारीकरण र सार्वजनिक संस्थानको अवधारणा र प्रयोग
- 1.19 विमानस्थल व्यवस्थापनका नयाँ अवधारणाहरू वारे जानकारी
  - सार्वजनिक निजी साझेदारी (PPP) माध्यमबाट निजीकरण व्यवस्था
  - व्यवस्थापन करार (Management Contract)
  - कर्पोरेटाइजेशन
  - निर्माण, स्वामित्व, संचालन, हस्तान्तरण (BOOT)
  - स्थानीय तहमा हस्तान्तरण र संचालन
- 1.20 आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरू र महत्व
- 1.21 बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, मूल्याङ्कन प्रक्रिया र बजेट चक्र
- 1.22 आर्थिक विकासमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्राबिधिक सेवा, ए.फा.स. समूह, प्रवन्धक नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम

खण्ड ख - (५० अङ्क)

2. **ऐन, नियम र नीति**
  - 2.1 नेपालको वर्तमान संविधान
  - 2.2 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
  - 2.3 नागरिक उड्डयन नियमावली, २०५८
  - 2.4 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरुको सेवाका शर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६
  - 2.5 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७
  - 2.6 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शुल्क नियमावली, २०६७
  - 2.7 नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३
  - 2.8 विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०४९
  - 2.9 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
  - 2.10 प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०५९ र नियमावली, २०६१
  - 2.11 विधुतीय कारोबार ऐन, २०६३
  - 2.12 सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
  - 2.13 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४
  - 2.14 हवाई नीति, २०६३
  - 2.15 सूचना प्रविधि नीति, २०६७
  - 2.16 विज्ञान प्रविधि नीति, २०६०
  - 2.17 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको संगठनात्मक संरचना, उद्देश्य र कार्यक्षेत्र
  - 2.18 नेपालमा हवाई यातायातको विकासक्रम र चुनौतीहरु
  - 2.19 अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठन (ICAO), अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात संघ (IATA) र अन्य उड्डयन सम्बन्धित क्षेत्रिय संगठन बारे जानकारी

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (विषयगत)				
विषय	खण्ड	अङ्कभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान
व्यवस्थापन तथा कानून सम्बन्धी	(क)	५०	३ प्रश्न X १० अङ्क = ३०	१ प्रश्न X २० अङ्क = २०
	(ख)	५०	३ प्रश्न X १० अङ्क = ३०	१ प्रश्न X २० अङ्क = २०
जम्मा		१००	६ प्रश्न X १० अङ्क = ६०	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०

द्वितीयपत्र : सेवा सम्बन्धी

1. Chemistry of Fire:
  - 1.1 Triangle of Fire
  - 1.2 Extinguishing Methods
  - 1.3 Classification of Fire
  - 1.4 Fire Tetrahedron
  - 1.5 Three Phases of Fire
  - 1.6 Transmission of Heat
  - 1.7 Flash point, Fire point and Auto Ignition Temperature

2. Administration and Management in ARFFS
  - 2.1 Location of Fire station and Water Supply
  - 2.2 Design and Construction of Fire station
  - 2.3 Fire Station Administration
  - 2.4 Watch Tower Operation
  - 2.5 SOP and Discipline

3. Airport Emergency Plan
  - 3.1 Importance of AEP and Exercises
  - 3.2 Types of Emergency & Response Procedures
  - 3.3 Role of On-scene Commander and RFFS
  - 3.4 Role and Responsibilities of other agencies
  - 3.5 Triage Area and its management
  - 3.6 Who is responsible for Command and Control?

4. Level of Protection
  - 4.1 Main features of Airport Category
  - 4.2 Critical Area
  - 4.3 Extinguishing Agents and its amounts
  - 4.4 Discharge and Application rate
  - 4.5 Response Time
  - 4.6 Number of Vehicles

5. Building Fire Protection
  - 5.1 Objectives
  - 5.2 Control
  - 5.3 Fire Stopping, Venting, Space separation
  - 5.4 Fire protection in Hanger and Building

6. Fighting Aircraft Fire
  - 6.1 Types of Aircraft accident and incident
  - 6.2 Response Procedures
  - 6.3 Size-up and Approach

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्राविधिक सेवा, ए.फा.स. समूह, प्रवन्धक नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम

- 6.4 Position, Attack, Control and Rescue
- 6.5 Extinguishment & Overhaul
- 7. Communication and Alarm System
  - 7.1 System Facilities
  - 7.2 Fire Station Communications
  - 7.3 RFF vehicle communications
  - 7.4 Other communication & Alerting Facilities
- 8. Ambulance and Medical Services
- 9. Dangerous Goods
  - 9.1 Definition
  - 9.2 Classification
  - 9.3 Packing
  - 9.4 Role of RFF personnel
- 10. Fire Prevention
  - 10.1 Causes of Fire
  - 10.2 Fire Prevention Activities
  - 10.3 Preventive Measures
- 11. Aircraft
  - 11.1 Aircraft Types
  - 11.2 Aircraft Engines
  - 11.3 Aircraft Fuel Systems
  - 11.4 Aircraft Construction
- 12. Extinguishing Agents
  - 12.1 Principal and Complimentary Agents
  - 12.2 Types & properties of Foam
  - 12.3 Storage of Foam Concentrate
  - 12.4 Types of complimentary agent and its uses
- 13. Leadership in the Fire Service
  - 13.1 Introduction
  - 13.2 Definition and nature of Leadership
  - 13.3 Qualities of Leadership
  - 13.4 Principles of Leadership
  - 13.5 Goals in Leadership
- 14. Airport Fire Vehicles
  - 14.1 Preliminary Consideration
  - 14.2 Preparation of Specification
  - 14.3 Additional Contractual Consideration
- 15. ICAO Safety Management System सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान
- 16. ICAO Universal Safety Oversight Audit Program सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान